

การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก
ปีการศึกษา 2531

นางสาวกนกรัตน์ พรพิฆเนส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา ไซตทัศน์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-103-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015909

UTILIZATION OF COMPUTER FOR EDUCATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS
IN EASTERN SEABOARD AREA IN THE ACADEMIC YEAR 1988

Miss Kanokrat Pornpikanade

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-103-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขต
ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2531
โดย   นางสาวกนกรัตน์ พรนิษเนส
ภาควิชา   โสตทัศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   อาจารย์ ดร.สุกัญญา นิมานันท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)   ควบคบบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. เขาวเลิศ เลิศขิลนาร)   ประธานกรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล)   อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ดร.สุกัญญา นิมานันท์)   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย)   กรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง)   กรรมการ

กนกรัตน์ พรนิฆเนส: การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2531 (UTILIZATION OF COMPUTER FOR EDUCATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN EASTERN SEABOARD IN ACADEMIC YEAR 1988) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.สุกัญญา นิমানนท์. 103 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2531 โดยศึกษาข้อมูลจากบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่ สุ่มตัวอย่างได้ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ-ธุรการและครู-อาจารย์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ ส่วนสถาบันส่วนน้อยที่มีคอมพิวเตอร์ใช้ ก็ยังมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานซึ่งใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด
2. บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานแต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ บุคลากรมีความรู้มากที่สุดในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และน้อยที่สุดในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการเรียนการสอน (CMI)
3. สถาบันการศึกษาโดยส่วนรวมยังไม่มียุทธศาสตร์และโครงการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ แต่สถาบันที่มีคอมพิวเตอร์ใช้ มีนโยบายเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์และสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน
4. สถาบันการศึกษาโดยส่วนรวมไม่มีงบประมาณสำหรับงานคอมพิวเตอร์ และมีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับจัดเป็นห้องคอมพิวเตอร์น้อย
5. บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันยังไม่พร้อมที่จะใช้คอมพิวเตอร์ เพราะมีปัญหาลาดงบประมาณและบุคลากร แต่เห็นว่านักเรียนนักศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออกจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และควรมีนโยบายสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษาในเขตดังกล่าว
6. บุคลากรเห็นด้วยมากกว่าคอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัยและช่วยประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล และเห็นด้วยว่าเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงที่จำเป็นต้องรู้จัก ช่วยอำนวยความสะดวกในงานจัดเก็บข้อมูล ช่วยให้งานของสถาบันคล่องตัว ช่วยสร้างมโนภาพที่ดีให้สถาบันและจะมีบทบาทต่อวงการศึกษามากขึ้นเป็นลำดับ แต่มีความเห็นว่าคอมพิวเตอร์มีราคาแพง

ภาควิชา ..... โสตกคณศึกษา
สาขาวิชา ..... โสตกคณศึกษา
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... สุกัญญา นิมานนท์

KANOKRAT PORNPIKANADE : UTILIZATION OF COMPUTER FOR EDUCATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN EASTERN SEABOARD IN ACADEMIC YEAR 1988. THESIS ADVISOR : VACHIRAPORN ACHARIYAKOSOL Ph.D. THESIS CO-ADVISOR : SUKANYA NIMANANDH Ph.D., 103 pp.

The purpose of this research was to study the utilization of computer for education in educational institutions in the eastern seaboard in the academic year 1988. The results can be concluded as follows :

1. Many educational institutions in the eastern seaboard do not have computers. The educational institutions that do have computers do not have enough computers for all of the needs of the educational function.
2. Most personnel want to use computers in their work but few of them have sufficient knowledge about computers. Those personnel with computer knowledge are more familiar with computer basics and are less familiar with Computer-Managed Instruction. (CMI)
3. Many educational institutions have neither the policies nor programs to support the utilization of computer in education. However, those institutions that do have computer and do support computer utilization, plan to increase their budget and emphasis on computer utilization in education.
4. Most educational institutions lack the budget for computer purchase and lack the space for computer laboratories.
5. Most personnel think that the educational institutions are not ready for computer utilization because they lack the budget and the trained personnel. However they do think that the students in the eastern seaboard area should know about computers and that there should be a policy to support computer training and utilization in this area.
6. The personnel strongly agree that the computer is a modern technology that is useful in saving data storage space. They also agree that computer is a high technology that must be known. It is useful to facilitate the collection and organization of data, and the flow of work in the institution. It also enhances the image of those institutions and play an important role in education, however, they consider computer as costly machine.

ภาควิชา ..... โสตทัศนศึกษา
 สาขาวิชา ..... โสตทัศนศึกษา
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม. น.โสต. ส.น.น.

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เปรียบเสมือนหนทางระยะสุดท้ายที่นำไปสู่ความเป็นมหาบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยต้องทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด กำลังทุนทรัพย์ ตลอดจนเวลาที่มี ให้กับงานอย่างเต็มที่ ซึ่งนอกจากจะเป็นกำลังและเวลาในส่วนของตนแล้ว ผู้วิจัยยังต้องพึ่งพากำลังและเวลาของท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้หวังดีอีกเป็นจำนวนมากไม่น้อย งานวิจัยจึงจะเสร็จสมบูรณ์ได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล และอาจารย์ ดร.สุกัญญา นิমানันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้กรุณาให้คำปรึกษาในการดำเนินการวิจัย และตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอดทุกขั้นตอน ซึ่งส่วนสำคัญในขั้นตอนการสร้างเครื่องมืองานวิจัยนั้นเป็นความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ภาควิชาโสตทัศนศึกษา รองศาสตราจารย์ สัจด์ อุทรานันท์ ภาควิชาบริหารการศึกษา และอาจารย์ ดร.ชนิษฐา ชานนท์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ที่กรุณาสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้เครื่องมืองานวิจัย จนผู้วิจัยสามารถสร้างเครื่องมืองานวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด

นอกจากคณาจารย์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยยังรำลึกในพระคุณของ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขลิปนาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย และอาจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง ผู้ร่วมเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำในขั้นตอนสุดท้าย เป็นผลให้งานวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณอาจารย์พจมาน ศรีแดง ผู้ซึ่งในความอนุเคราะห์ในเรื่องที่พักอาศัยตลอดระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งกรุณารับภาระในการจัดพิมพ์งานวิทยานิพนธ์จนเป็นรูปเล่ม และขอขอบคุณ คุณสมชัย กุลเพิ่ม ที่กรุณาดำเนินการเรื่องการอัดสำเนาแบบสอบถามทั้งหมดอย่างรีบเร่งทันเวลา

เพื่อน ๆ รุ่น B9 และ C๑ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ภาควิชาโสตทัศนศึกษาทุกท่านซึ่งมีอาจ
กล่าวนามได้ครบถ้วน ณ ที่นี้ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้ผู้วิจัยมีความกระตือรือร้น
ในการศึกษาตลอดมา

แม้ว่าปริมาณหาบัณฑิต จะมีค่าสูงส่งเพียงใด จิตสำนึกในส่วนลึกจะข้าย้ำเตือนผู้วิจัย
ตลอดไปว่า ผู้มีพระคุณทุกท่าน มีค่าสูงส่งยิ่งกว่าปริมาณหาบัณฑิตที่ผู้วิจัยได้รับหลายเท่าตัว
และผู้มีพระคุณเหนือสิ่งอื่นใด คือ แม่ผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูจนเติบโตใหญ่ หากมีคุณประโยชน์
หรือความดีใด ๆ ที่เกิดจากงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอยกประโยชน์และความดีนั้นเป็นของ
แม่ผู้ทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่มานานเกือบตลอดอายุของผู้วิจัย

นางสาวกนกรัตน์ พรนิมเนส

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฅ

บทที่

1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	คำถามงานวิจัย	5
	ขอบเขตในการวิจัย	5
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา	7
	การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	26
3	วิธีดำเนินการวิจัย	32
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
	บรรณานุกรม	74
	ภาคผนวก	87
	ประวัติผู้วิจัย	103

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1.	สถาบันที่เป็นส่มมาศึกษาในงานวิจัย.....	32
2.	กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	33
3.	จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์ผล.....	34
4.	วุฒิสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
5.	ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
6.	ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของบุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ.....	40
7.	จำนวนและค่าร้อยละของบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในสถาบันระดับต่าง ๆ.....	41
8.	ความรู้เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
9.	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับภาพรวมโดยทั่วไปของบุคลากร.....	44
10.	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ในด้านการจัดข้อมูลของบุคลากร.....	45
11.	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบุคลากรเกี่ยวกับ บทบาทของคอมพิวเตอร์ต่อวงการศึกษาศึกษาของบุคลากร.....	46
12.	จำนวนและค่าร้อยละของสถาบันการศึกษาที่มีและไม่มีคอมพิวเตอร์ (เฉพาะผู้บริหารเป็นผู้ตอบ).....	47
13.	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการมีการใช้คอมพิวเตอร์ ในสถาบันการศึกษา (เฉพาะผู้บริหารเป็นผู้ตอบ).....	48
14.	จำนวนและค่าร้อยละของบุคลากรที่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงาน.....	50
15.	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ-ธุรการเกี่ยวกับ ความต้องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงาน จำแนกตามประเภทของงาน.....	51
16.	จำนวนและค่าร้อยละของครู-อาจารย์ที่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงาน การเรียนการสอน จำแนกประเภทงานนอกและในชั้นเรียน.....	52
17.	จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ของ นักเรียน นักศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออกของบุคลากร.....	54

18. จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ-ธุรการที่มีและไม่มีนโยบายสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา.....55
19. จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นที่มีเกี่ยวกับนโยบายสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา.....56
20. จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ-ธุรการที่มีเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันของบุคลากร.....57
21. จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ-ธุรการต่อการมีนโยบายสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก..... 58
22. การมีและไม่มีงบประมาณสำหรับงานคอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา (เฉพาะผู้บริหารเป็นผู้ตอบ)..... 59
23. จำนวนและค่าร้อยละของแหล่งงบประมาณและความต้องการ..... 60
24. จำนวนและค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการบุคลากรทางคอมพิวเตอร์ของบุคลากรในสถาบันการศึกษาในเขตชายฝั่งทะเลตะวันออก..... 61
25. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับบุคลากรทางคอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา จำแนกตามจำนวนและลักษณะงาน (เฉพาะผู้บริหารเป็นผู้ตอบ)..... 62
26. จำนวนและค่าร้อยละสภาพอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา (เฉพาะผู้บริหารเป็นผู้ตอบ)..... 63
27. จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์ของสถาบันการศึกษา..... 64
28. จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา..... 65